

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31 (dříve Finanční ředitelství v Ústí nad Labem), proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 16. 5. 2013, č. j. 13516/13/5000-14501-711232, č. j. 13517/13/5000-14501-711232, č. j. 13518/13/5000-14501-711232 a č. j. 13519/13/5000-14501-711232, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 2. 2014, č. j. 31 Af 52/2013 - 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora označeného usnesení krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta, zamítnut byl rovněž její návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a stěžovatelka byla vyzvána k zaplacení soudního poplatku v soudem stanovené lhůtě.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové bylo stěžovatelce doručováno na adresu jejího bydliště, jak byla uvedena v podané žalobě; poněvadž stěžovatelka nebyla zastižena, byla zásilka uložena a připravena k vyzvednutí dne 19. 2. 2014. Stěžovatelce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Protože si stěžovatelka zásilku nevyzvedla v desetidenní úložní lhůtě, byla zásilka dne 4. 3. 2014 vložena do její domovní schránky.

Podle § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Podle § 49 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), *nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastížen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.*

Podle § 49 odst. 4 o. s. ř., *nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*

Nejvyšší správní soud shledal, že doručující orgán postupoval zcela v souladu se shora citovanými ustanoveními občanského soudního řádu: Stěžovatelku dne 19. 2. 2014 nezastihl, proto písemnost uložil a zanechal stěžovatelce výzvu. Tuto skutečnost stěžovatelka nijak nezpochybňuje. Stěžovatelka si ve stanovené lhůtě zásilku nevyzvedla, a proto doručující orgán vhodil písemnost do její domovní schránky. Jelikož si tedy stěžovatelka písemnost ve lhůtě deseti dnů nevyzvedla, považuje se podle zákona poslední den této lhůty za den doručení.

S ohledem na znění § 49 odst. 4 o. s. ř. není okamžik vložení písemnosti do schránky relevantní pro určení data doručení písemnosti. Rozhodující je uplynutí lhůty deseti dnů ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí. Takto určený okamžik nastoupení fikce doručení je zcela jednoznačný a nezávislý na okolnostech, které mohou doručujícímu orgánu zabránit v bezodkladném vložení písemnosti do schránky (např. pracovní doba pošty).

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že zásilka obsahující napadené usnesení byla uložena a připravena k vyzvednutí na poště dne 19. 2. 2014, a od tohoto dne počala plynout desetidenní lhůta podle § 49 odst. 4 o. s. ř. Poslední den této lhůty připadl na sobotu 1. 3. 2014; s ohledem na znění § 40 odst. 3 s. ř. s., *připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.* Posledním dnem lhůty tak bylo pondělí dne 3. 3. 2014. Tímto dnem se napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové považuje za doručené, i kdyby se stěžovatelka o uložení písemnosti nedozvěděla.

Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. *kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení. Osobě, která tvrdí, že o ní soud nesprávně vyslovil, že není osobou zúčastněnou na řízení, a osobě, která práva osoby zúčastněné na řízení uplatnila teprve po vydání napadeného rozhodnutí, běží lhůta k podání kasační stížnosti ode dne doručení rozhodnutí poslednímu z účastníků. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

pokračování

Kasační stížností napadené usnesení krajského soudu obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti, ve kterém je v souladu s § 106 odst. 2 s. ř. s. správně uvedeno, že proti tomuto usnesení je možno podat kasační stížnost do dvou týdnů ode dne doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

Jak již bylo výše uvedeno, napadené rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno v pondělí dne 3. 3. 2014. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti počala běžet v úterý dne 4. 3. 2014 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila v pondělí dne 17. 3. 2014 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

K zachování lhůty pro podání kasační stížnosti bylo třeba, aby nejpozději v pondělí dne 17. 3. 2014 byla kasační stížnost předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že kasační stížnost byla Nejvyššímu správnímu soudu zaslána faxem v úterý dne 18. 3. 2014 (č. 1. 1 spisu) a podána k poštovní přepravě byla až ve středu dne 19. 3. 2014 (č. 1. 6 spisu). Nutno tedy uzavřít, že kasační stížnost byla podána opožděně; zmeškání lhůty nelze prominout.

Nejvyšší správní soud ještě závěrem poznamenává, že fikce doručení neboli tzv. náhradní doručení, je institutem, který – jsou-li k tomu dány zákonné předpoklady – zcela nahrazuje doručení skutečné. Proto s ním zákon také spojuje totožné následky: v případě stěžovatelky tak v den následující po uplynutí posledního dne desetidenní úložní lhůty začala běžet dvoutýdenní lhůta k podání kasační stížnosti, a to bez ohledu na to, že se stěžovatelka o obsahu doručované písemnosti nedozvěděla. Náhradní doručení je neúčinné pouze tehdy, pokud účastník soudu prokáže, že se v místě doručování nezdržoval v den, kdy nebyl zastížen, a v 10 dnech následujících; žádný takový důkaz však stěžovatelka soudu nepředložila a nic takového ani netvrdí. Podle údajů v kasační stížnosti stále uvádí jako svou adresu stejnou adresu, na kterou jí bylo usnesení krajského soudu doručováno.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 2. 2014, č. j. 31 Af 52/2013 - 58, odmítl podle § 46 odst.

1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona, neboť byla podána opožděně.

Pro úplnost zdejší soud uvádí, že stěžovatelka v kasační stížnosti požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce. Vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatelky advokátem v řízení o předmětné kasační stížnosti. *„Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, a vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu